

ELŐTERJESZTÉS

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2014. május 15-én tartandó ülésére

Az előterjesztés tárgya: Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

Iktatószám: 6108/2014

Melléklet: 1 db

A napirend előterjesztője: Polics József polgármester

Az előterjesztést készítette: dr. Lassan Krisztina szociális irodavezető

Az előterjesztést véleményező bizottságok a hatáskör megjelölésével:

Bizottság	Hatáskör
Egészségügyi és szociális bizottság	SZMSZ I. sz. melléklet I/C.14. pont

Határozatot kapja: Baranya Megyei Kormányhivatal Szociális- és Gyámhivatala Pécs, József A. u. 10.

Meghívott: Elmontné Popán Ildikó, a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának vezetője
dr. Tánzos Frigyes Attila, a „Szent Borbála Otthon” Non-profit Közhasznú Kft. ügyvezető igazgatója
Benácsné Rácz Éva, a Családok Átmeneti Otthonának vezetője
Szabó Gabriella, a Szilvási Bölcsőde vezetője

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. sz. melléklete szabályozza az értékelés tartalmi követelményét.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- 4-5.
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.).

A beszámoló anyaga a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 2013. évi gyermekjóléti feladatairól szóló, valamint a Szilvási Bölcsőde 2013. évi tevékenységéről szóló beszámoló, a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit

Közhasznú Kft Kistérségi Családok Átmeneti Otthona 2013. évi beszámolója, illetve a jegyző által készített anyagokból került összeállításra.

A mellékelt beszámolóból megállapítható, hogy Komló Város Önkormányzata a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott gyermekvédelmi feladatainak, kötelezettségeinek, mind a pénzbeli ellátások, mind a személyes gondoskodást nyújtó ellátások tekintetében többnyire eleget tett 2013. évben.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben előírt feladatok közül a gyermekek átmeneti gondozását nem minden tekintetben sikerült megoldani. A törvény kimondja, hogy a gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában. Az a települési önkormányzat, amelynek területén húszezernél több lakos él gyermekek átmeneti otthonát köteles működtetni. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat több alkalommal kísérletet tett a helyettes szülői hálózat megszervezésére. A 2014. évben a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat működési engedélyének módosításával sor kerülhet a feladat ellátására, amelyhez szükséges intézkedéseket megteesszük.

A családok átmeneti otthona 2008. 02. 15. napján megnyitotta kapuit, megoldást jelentve ezzel az átmenetileg krízishelyzetben lévő gyermekes családok, várandós anyák elhelyezésére.

A Szilvási Bölcsőde és Családi Napközi két intézményegység integrációjából jött létre 2010. július 1-jével. 2011. évtől csupán a bölcsődei feladatot látja el a gyermekjóléti alapellátások közül, a családi napközit megszüntette.

A gyermekek napközbeni étkezése a nevelési-oktatási intézményekben és a bölcsődében megoldott.

Az intézmények személyi és tárgyi feltételei általában megfelelnek a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltaknak.

A beszámolóból kimaradt a gyámügyi munkáról történő tájékoztató, valamint a gyámhivatal munkája sem került értékelésre. A járások megalakulásával ugyanis ezen feladatok 2013. január 1. napjától átkerültek járási hatáskörbe, a gyermekvédelmi munkáról történő beszámoló kötelező elemei között nem szerepelnek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az egészségügyi és szociális bizottság véleményének figyelembevételével a határozati javaslatot támogatni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

A képviselő-testület – a polgármester előterjesztésében, az egészségügyi és szociális bizottság véleményének figyelembevételével – megtárgyalta és az 1. számú melléklet szerinti tartalommal elfogadja Komló Város Önkormányzat 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről szóló beszámolót.

A képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést tájékoztatásul küldje meg a Baranya Megyei Kormányhivatal Szociális- és Gyámhivatala részére.

Határidő: 2014. május 31.

Felelős: dr. Vaskó Ernő címzetes főjegyző

Komló, 2014. május 5.

Polics József
polgármester

Beszámoló Komló Város Önkormányzat 2013. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységéről

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekek védelme alatt a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenységet értjük.

A települési önkormányzat feladatai:

- a pénzbeli és természetbeli ellátások közül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás (2013. 04. 01. napjától más elnevezéssel) és az óvodáztatási támogatás.
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások tekintetében a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátásának és átmeneti gondozásának biztosítása.

1. A település demográfiai mutatói

Komló város lakossága 2013. december 31-én: 25472 fő

Ebből:

0-18 év: 3964 fő

A település demográfiai mutatói alapján a 0-18 éves korosztály 16,56 %-át jelentette a város lakosságának.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeli ellátások:

A gyermekvédelmi törvény, a végrehajtására kiadott kormányrendelet foglalkozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, családbafogadó gyámul kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátása, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás és az óvodáztatási támogatás igénylésének és folyósításának feltételeivel. A 2013. évben a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 4/2013. (II. 22.) számú önkormányzati rendelet szabályozta a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás elnevezésű ellátást, amely 2014. 01. 01. napjától megszűnt, a rendkívüli élethelyzetbe került gyermekes családok önkormányzati segítyt igényelhetnek.

A/ Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 2013. évben 1700 gyermek. 1272 fő kérelmezte a kedvezményt, 22 esetben a kérelmet elutasították.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltétele hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 140 %-át (2013-ban 39.900,- Ft), egyedülálló vagy tartósan beteg illetve fogyatékos gyermeket nevelő szülők, valamint nagykorú gyermek esetében, egyéb esetben az öregségi nyugdíjminimum 130%-át (2013-ban 37.050,- Ft), feltéve mindkét esetben, hogy a család vagyona a jogszabályban meghatározott értéket nem haladja meg.

Elutasítás oka: a kérelmező a jogosultsági feltételeknek nem felelt meg.

B/ Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

Támogatásban részesített gyermekek száma: 810 kérelmező, 1522 támogatási eset, 2678 gyermekre.

C/ Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás:

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás elnevezés megszűnt. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó pénzbeli ellátásra jogosult, ha a kiskorú tartására köteles és nyugellátásban vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesül.

2013. évben 9 gyermek részesült ebben az ellátásban.

D/ Óvodáztatási támogatás:

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése. A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél kezdődik, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdődik az óvodai nevelésben való tényleges részvétel és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél kezdődik terjesztheti elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

2013. évben támogatásban részesített gyermekek száma 53 fő.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg: 10.927.000,- Ft, ami az önkormányzatot terheli.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre fordított összeg: 19.100.000,- Ft. (Az évi kétszeri augusztusi és novemberi támogatást tartalmazza, 5.800-5.800,- Ft gyermekenként, természetbeni támogatás formájában, fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványként kell nyújtani.)

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra fordított összeg: 551.000,-Ft. Mindkét támogatási forma a központi költségvetésből visszaigényelhető.

Óvodáztatási támogatásra fordított összeg 1.090.000,-Ft, az összeg a központi költségvetésből visszaigényelhető.

E/ Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

2013. szeptember 1. napjától megváltozott a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítására vonatkozó szabályozás. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem B) lapjának kitöltésével kérelmezhető a gyermek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása, amelyről határozattal kell dönteni, megállapítása a jegyző hatásköre.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2013. 09. 01. és 2013. 12. 31. között **118 gyermek** halmazottan hátrányos helyzetének, hátrányos helyzetének megállapításáról döntöttünk.

F/ Gyermekétkeztetés: a gyermekek napközbeni ellátása keretében bölcsődei, óvodai és iskolai étkezéssel történik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit.

A törvény 151. § (5) bek. szerint gyermekétkeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek, valamint fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó intézményben elhelyezett gyermek utána az intézményi térítési díj 100 %-át kedvezményként kell biztosítani.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után, három- és többgyermekes családoknál gyermekenként, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50 %-t-át kedvezményként kell biztosítani.

2013-ban kedvezményes étkeztetésben részesülők száma:

- <u>Bölcsődei ellátott:</u>	42 fő
ingyenes	14 fő
- <u>Óvodai:</u>	
kedvezményes étkező (50 %):	48 fő
ingyenes étkező:	235 fő
összes étkező:	523 fő
- <u>Általános iskolai:</u>	
kedvezményes iskolai étkező	
(50%):	85 fő
ingyenes étkező	519 fő
összes iskolai étkező:	834 fő

Komló Város Önkormányzata a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével 2013. évben megszervezte a rászoruló gyerekek nyári étkeztetését állami támogatásból.

A nyári étkeztetésben ténylegesen részesített gyerekek száma: 250 fő.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A) A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének bemutatása:

Komló Város Önkormányzata a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) értelmében a 48/2001. (03.29.) sz. határozatával, 2001. augusztus 1. óta a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményében látja el a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokon belül a gyermekjóléti szolgáltatást elkülönült szakmai egységben. Komló Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális és gyermekvédelmi ellátási formákról, támogatásokról és szolgáltatásokról szóló 32/2013. (XI. 29.) önkormányzati rendelete tartalmazza a gyermekvédelem helyi szabályait.

2007. január 1-től a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás vette át az önkormányzatoktól az intézmény működtetését, így a gyermekjóléti szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján 19 településen biztosítja. Komló a gesztortelepülés, Szászvárt a működést engedélyező szerv telephellyé nyilvánította, mikroközpontként működik. Szászvár és mikrotérségében 11 településen 2 fő szociális munkás látja el a gyermekjóléti szolgáltatással kapcsolatos feladatokat. Komlón, 2013. 12. 31.-ei állapot szerint 7 családgondozó egy szakmai vezető irányításával látja el a feladatot. Mánfa, Magyarhertelend, Bodolyabér estében 1 fő családgondozó, Magyarszék, Liget, Mecsekpölöske tekintetében is 1 fő családgondozó látja el a feladatot 2012. 01. 01.-től, megfelelően annak a szakmai elvárásnak, hogy a kisebb településeken is elkülönüljön a gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítő szolgáltatástól. Hosszúhetény tekintetében 2008 óta különválasztva működik a két szakfeladat.

A gyermekjóléti szolgáltatást végző munkatársak képzettsége a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szakmai követelményeinek megfelel. Az intézményvezető Elmontné Popán Ildikó.

A munkatársak az intézmény továbbképzési tervének megfelelően teljesítették, illetve teljesítik képzési kötelezettségüket.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Komló, Kossuth L. u. 103. szám alatti telephelyen található a Védőnői Szolgálat, a Szociális Szolgáltató Központ és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ szomszédságában.

Személyi és tárgyi feltételeiben a Szolgálat a feladat teljes körű ellátására alkalmas, a Gyvt. és hatályos rendeleteinek, valamint a szakmai módszertani levelek követelményeinek átlagosan megfelel.

A Gyermekjóléti Szolgálat feladata:

A Gyvt. 39-40. § értelmében a gyermekjóléti szolgáltatás négyféle cél elérése érdekében teljesít különféle feladatokat:

1. A gyermek testi- lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.
2. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése.
3. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.
4. A családjából kiemelt gyermekek családjukba történő visszahelyezése érdekében.

A fenti négy cél elérése érdekében a szolgálat prevenciós célzatú feladatokat is ellát **a gyermekek veszélyeztetettsége kialakulásának megelőzése érdekében, így:**

- pszichológiai tanácsadást, családterápiás kezeléseket, valamint szakemberekhez irányítást heti hat órában,
- ingyenes jogsegélyszolgálatot vehetnek igénybe klienseik havi 6 órában,
- a Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: GyJSz) szakmai vezetője részt vesz a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
- a GyJSz jelzőrendszert tart fenn és működtet, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

Kapcsolatot tart különösen:

- a hatósági ügyintézőt végző szociális és gyámügyi szervekkel
- a Családsegítő Szolgálattal
- a Családok Átmeneti Otthonával
- a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájával
- a nevelési-oktatási intézményekkel (együttműködési megállapodással)
- az Országgyűlési és Önkormányzati képviselőkkel
- a területi egészségügyi hálózattal
- házi orvosokkal, gyermekorvosokkal
- a Védőnői Szolgálattal (együttműködési megállapodással)
- a Szociális Szolgáltató Központtal (együttműködési megállapodással)
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal (együttműködési megállapodással)
- a Nevelési Tanácsadóval
- a rendőrséggel, ügyészséggel (bírószéggel)
- a Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal
- a Vöröskereszttel
- a működő civil szervezetekkel és egyházakkal
- a lakossággal.

A Gyvt. értelmében a gyermekjóléti szolgálat minden év március 31-ig a jelzőrendszer tagjaival áttekinti szolgáltatási területén a gyermekek védelmével kapcsolatos tapasztalatokat és kijelöli a feladatokat gyermekvédelmi tanácskozás keretein belül, ennek a feladatnak 2013-ban is eleget tettek.

Prevenciós célzatú tevékenységeik között kiemelt feladat olyan új szolgáltatások bevezetése, amely a hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik életkörülményein pozitív irányban változtat vagy szabadidejük hasznos eltöltésében segítséget nyújt. Ezeket a tevékenységeket általában az intézmény szervezi, s amióta térségi feladatokat is ellátnak, az ott élő gyerekeket is bevonják programjaikba. A programok költségeit kizárólag pályázatokból, adományokból, önkormányzati képviselők felajánlásaiból fedezik.

2007-ben első alkalommal szervezték meg a „Biztos Kezdet” országos program keretein belül egy helyi klub kialakítását, melyben olyan szocializációs hátrányokkal küzdő kismamáknak nyújtanak szolgáltatást, akik 0-3 éves gyermekeket nevelnek és az elsődleges szocializációjukban hátrányt szenvedtek. Hetente 30 gyermek és szülő látogatja a klubot.

A Gyermekjóléti Szolgálat több éve folyamatosan jelen van az iskolákban drog és más egészségkárosító szerek, tevékenységek, devianciák kezelésére célzott prevenciós előadásokkal.

A KEF (Kábítószerügyi Egyeztető Fórum) támogatásával lehetőség nyílt egy ún. „prevenció munkacsoport” kiképzésére. 14 fő láthatja el Komló és Térségében 2009-től a prevenció feladatokat, amely a deviáns magatartások feltárását és korai kezelését célozta meg. Tevékenységüket az iskolai védőnő koordinálásával az osztályfőnöki órák terhére végezték. Meghívásra iskolai egészségnapokon is részt vettek.

Július hónapban egy héten át kispályás labdarúgó bajnokságot szerveztek, immár tizedszer, „Focival a drog ellen” Kallódó vándorkupa elnyeréséért. A rendezvényen 140 gyermek vett részt.

Hagyományszerűen végzik a gyerekek nyári pótvizsgára felkészítő korrepetálását.

2013. októberében a város és a kistérség 7-8. osztályos tanulóinak nyolcadszorra is „Sétáló Ki-mit tud” névvel akadályversenyt szerveztek.

2010 szeptemberében a TÁMOP 5.2.5.-A-10/2 keretén belül pályázatot nyújtottak be a korábbi program folytatásához. A cél itt is a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel és családjukkal történő nevelési oktatási intézményeken kívüli foglalkozás. A megpályázott összeg ötven millió forint vissza nem térítendő támogatás, ideje 2011 szeptember 1.-től 2013 augusztus 31. Az elmúlt rövid időszak is bizonyítja a program szükségességét és sikerét mind a bevont gyermekcsoport, mind a szülők, nevelési oktatási intézmények körében. A kistérség 10 településéről 53 gyermek és szülei felejthetetlen élményben részesülhettek a megvalósított programokon.

2013-ban is közreműködtek a nyári ingyenes étkeztetés szervezésében és bonyolításában (250 gyermek).

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében végzett tevékenység:

- A Családsegítő Szolgálattal napi munkakapcsolatban állnak, mely a kliensek egy részének együttgondozását jelenti.
- A Védőnői Szolgálattal óhatatlan a napi együttműködés, melyet írásos formában rögzítettek, mivel a 0-5 éves korú gyermekek, valamint a várandós kismamák veszélyeztetettségének megszüntetése kiemelt feladat.
- Az óvodákkal, iskolákkal való kapcsolattartásban minden családgondozó két- három intézmény állandó koordinátora, ami a napi kapcsolattartást célozza meg.
- A szülőknek segítséget nyújtanak az iskolaválasztásban.

Gondot jelentett a helyettes szülői hálózat működtetése. Előrelépés, hogy 2008 óta van egy kiképzett házaspár a feladat ellátására. 2013-ban kísérletet tettek arra, hogy a pécsi Ifjúságért Alapítvány komlói férőhelybővítéssel szerződést kössön a házaspárral a feladat ellátására, de az alapítvány a működési engedély módosításával járó ügyintézésnél elakadt. Az önkormányzat kötelező feladatának ellátása érdekében egyeztetést kezdeményeztek, amelyet követően a 2014. évben a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat működési engedélyének módosításával sor kerülhet a szerződéskötésre, és a helyettes szülői feladat ellátásának megszervezésére.

A Családok Átmeneti Otthonába 2013-ban Komló és kistérségéből 10 családból 19 gyermeket delegált a szolgálat.

A gyermek testi- lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítése miatt és a családjukból kiemelt gyermekek családba való visszahelyezése érdekében:

A Gyermekjóléti Szolgálat a Járási Gyámhivatal felkérésére részt vesz a nevelésbe került gyermekek családi körülményeinek felülvizsgálatában, ezen gyermekek családját is alapellátásban gondozza. A fenti cél elérésének érdekében kapcsolatot tart a Gyermekvédelmi Központ illetékes családgondozójával, nevelőszülői tanácsadóval, gyámmal, gondozási hellyel.

2013-ban 125 nevelésbe került gyermek családjával tartották a kapcsolatot (a családok száma 70).

A GyJSz elsődleges feladatai között szerepelteti a családokkal történő gondozási tevékenységet. Az átmeneti nevelt gyermekek esetében kiemelt feladat volt a gyerekek gondozási helyükön való meglátogatása, a család gondozása, a kapcsolattartás folyamatos biztosítása.

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozási tevékenysége:

2013.01.01- től 2013. 12.31 –ig

	Komló	Mánfa	H.-he tény	Magyar- szék	Liget	Mecsek- pölöske	Magyar herte- lend	Bodolya- bér
Állandó lakosok	26 235	857	3 407	1 135	430	442	688	258
0-17 évesek	4 044	142	645	188	99	70	93	48
Alapellátás	112	5	29	8	24	4	8	6
Védelembe vettek	87	3	6	-	3	-	-	-
Utógondozottak	7	-	-	-	-	-	-	-
Szakellátásban	115	5	2	1	1	1	-	-

Megjegyzések a táblázathoz:

Az előző évekhez képest pozitív változás, hogy a klienseink majdnem felét önkéntes igénybevétel szerint gondozzák. Ez egyértelműen a jelzőrendszer aktív működésére utal.

A védelembe vett gyermekek és családjaik körében még mindig a legjellemzőbb problémák a szülői elhanyagolás, illetve a gyermekek intézménybe való beilleszkedési nehézségei és az ezzel összefüggő problémák köre: iskolai indokolatlan hiányzás magatartás problémák.

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységeinek száma

Sorszám	Megnevezés	2013.12.31. összesen
1.	Információ	1241
2.	Ügyintézés	180
3.	Segítő beszélgetés	1290
4.	Továbbküldés (más int.)	129
5.	Tanácsadás	720
6.	Családlátogatás	1335
7.	Elhelyezési tárgyaláson részvétel	30
8.	Felülvizsgálati tárgyaláson részvétel	115
9.	Esetkonferencia	157
10.	Örökbefogadással kapcs. intézkedés	2

Megjegyzések a táblázathoz:

A táblázatból az szűrhető le, hogy az önkéntes alapon működő szolgáltatások a kliensek szempontjából milyen súllyal bírnak. Az információ, ügyintézés, segítő beszélgetés nagy száma és egyéb tapasztalati tényezők alapján is elmondható, hogy klienseink iskolai végzettsége, mikro társadalomban elfoglalt helye (izolációs hatások), a makro társadalom összefüggéseinek ismerethiánya miatt nagyfokú segítségre szorulnak. Hosszú gondozási folyamatnak kell eltelnie ahhoz, hogy egyáltalán a kliens alapvető szükségleteihez hozzájusson még akkor is, ha neki felróható okból (pl. hanyagság) kerül problémás helyzetekbe.

Ezzel magyarázható az a tény is, hogy gondozási eseteik nagy számban hosszú lefolyásúak (akár több év is lehet), mert a gyermekek veszélyeztető tényezői tartósan állnak fent (pl. szülői elhanyagolás, gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség, anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő problémák stb.).

A Gyermekjóléti Szolgálatok új gondozási eseteinek száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

Sorszám	Megnevezés	Kapcsolatfelvétel száma
1.	Önkéntes	6
2.	Szülő által küldött	19
3.	Saját intézmény által	34
4.	Jelzőrendszer által küldött	41
5.	Együttműködésre kötelezett	8

Megjegyzések a táblázathoz:

A jelzőrendszer által küldött jelzés alapján felvett kapcsolatok számából (4. sor) kiemelendő, hogy a jelzések 70%-a nevelési oktatási intézményekből, 20%-a a Védőnői Szolgálatról érkezik.

Gyermekjóléti szolgáltató tevékenység a kezelt probléma típusa szerint

Sorszám	Probléma típusa	2013. 12. 31.
1.	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.)	315
2.	Gyermeknevelési	188
3.	Gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség	57
4.	Magatartászavar, teljesítményzavar	93
5.	Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermekek közti)	184
6.	Szülők vagy a család életvitele	202
7.	Szülői elhanyagolás	123
8.	Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális)	52
9.	Fogyatékoság, retardáció	39
10.	Szenvedélybetegségek	72
11.	összesen (01-10. sorok)	1325

Megjegyzések a táblázathoz:

Jól látható, hogy a Szolgálatot felkereső kliensek életvezetési nehézségei öt problémacsoport köré rendeződnek (anyagi, magatartászavar- teljesítményzavar, a szülők/család életvitele, családi konfliktusok, gyermeknevelési).

A fentiek alapján megállapítható, hogy a családgondozók igen széleskörű, életbevágó problémák megoldásán fáradoznak a családokkal. A szociális problémák súlya a folyamatos team-munka létét követeli meg, ezért a kétheti esetmegbeszélések nélkülözhetetlenek.

A Baranya Megyei Módszertani Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szakmai műhelysorozaton folyamatosan részt vesznek.

A 2013-as évben pályázati forrásokból a munkatársak ingyenes továbbképzésen vehettek részt, többen részt vettek az intézményi szervezetfejlesztésen is.

B) Bölcsőde tevékenységének bemutatása:

A bölcsőde, mint a gyermekek napközbeni ellátása a gyermekek védelmének rendszerén belül a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátáshoz tartozik. A gyermekjóléti alapellátás részeként 20 hetes kortól – 3 éves korig a kisgyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása – nevelése a szülő távollétének idejében biztosított.

A Szilvási Bölcsődében 2013-ban 5 csoportszobában, 68 férőhellyel került ellátásra a bölcsődei feladat.

A szakmai munka irányvonalát a bölcsőde szakmai programjában fogalmazták meg.

A program fő célja:

- A gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és szükségleteinek kibontakozása, az egyéni és az életkori sajátosságok figyelembevételével, az alapvető gyermeki jogok biztosításával.
- Az önfelelt, szabad játék folyamatában a gyermekek testi – lelki egyensúlyának megteremtése, mert ez számukra érzelmi biztonságot jelent, fejleszti érzelmi intelligenciájukat.
- Testi, szociális, érzelmi, értelmi képességek alakítása.
- A gyerekek összetételéből adódóan a hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítása, szociokulturális hátrányainak csökkentése, valamint szocializációjának segítése kiemelt nevelési feladat.

Céljuk a gyermekek harmonikus fejlődésének elősegítése családias, derűs légkörben, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó környezetben, biztosítva az egészséges személyiségfejlődéshez szükséges sokféle, változatos tevékenységet. A gyermekeket az egyéni bánásmód alapelveit figyelembe véve nevelik. Nagy hangsúlyt fektetnek a családokkal való szoros együttműködésre, együttnevelésre.

Az intézményben egyre több a támogatásra szoruló családok száma, akik alacsony jövedelmi viszonyaik miatt fordulnak anyagi támogatásért az önkormányzathoz, vagy, mert a családban olyan alapvető negatív változás áll be, amely csonka család kialakulásához vezet, és egyetlen jövedelemből kell gazdálkodni.

A gyermekek alapvető joga, hogy egyenlő, elérhető segítséget kapjanak képességeik, készségeik kibontakoztatásához, családban történő nevelkedésükhöz. A bölcsődei gondozásnak, nevelésnek jelentős szerepe van a gyermekvédelemben, a prevencióban, a hátrányok csökkentésében.

Vannak azonban olyan esetek, amikor a családon belüli helyzet annyira elmérgesedik (erőszak, bántalmazás, elhanyagolás), hogy szükségessé válik a kisgyermek védelembe vétele, esetleg kiemelése a családból.

2013. évben védőnői javaslatra 2 kisgyermek, a családgondozó javaslatára 6 gyermek került felvételre intézménybe, közülük 1 főről kért a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat neveltségi véleményt, 1 kisgyermek védelembevétel miatt került bölcsődénkbe.

Fontos feladatuknak tartják a gondjaikra bízott kisgyermekeknek a lehetőségeken belül minden segítséget megadni a hátrányok kompenzálásához, az egyéni bánásmód keretei között.

C) A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthona tevékenységének bemutatása:

A „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Közhasznú Kft. Kistérségi Családok Átmeneti Otthonában 2013. évben 27 családot gondoztak, összesen 89 főt, ebből 48 a gyermekek száma.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított.

Az intézménybe való bekerülés, az ellátás igénybevétele önkéntes. Az igénylő kérelmet ír, személyesen keresi meg az intézményt, sok esetben a gyermekjóléti szolgálat vagy a jelzőrendszer más tagjai javasolják a család felvételét.

A bekerülés leggyakoribb okai:
- lakhatási és anyagi problémák
- szociális krízis
- családi konfliktusok
- bántalmazás.

A családok túlnyomó része Komlóról kérte felvételét, az elmúlt évben Mánfáról és Hosszúhetényből érkezett egy-egy család.

2013-ban összesen 14.742 gondozási napot tartottak nyilván, ami az intézmény 100 % feletti kihasználtságát bizonyítja. 2013- ban 15 család költözött el az intézményből.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása:

A Baranya Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2013. szeptember hónapban ellenőrizte Komló Város Önkormányzat Jegyzőjének gyámügyi hatósági feladatait. Az ellenőrzésről készült feljegyzés összefoglalóan megállapítja, hogy az ügyintézés megfelel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a gyámhatóságokról és a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendeletben, valamint a 2004. évi CXL. törvényben foglaltaknak. A jogszabályok változásainak folyamatos figyelemmel kísérése az iratokból nyomon követhető.

5. Jövőre vonatkozó célok meghatározása:

A jövőre nézve az eredményes gondozás érdekében továbbra is szükséges lenne a helyettes szülői hálózat megszervezése, amelyhez a szükséges intézkedések megtétele folyamatban van. A jelzőrendszer tapasztalataink szerint nem működik minden esetben megfelelően.

6. Bűnmegelőzési program:

Bűnmegelőzési programmal önkormányzatunk nem rendelkezik, de 2003. november 27-én a képviselő-testület elfogadta Komló Város Közbiztonsági Koncepcióját, melynek célja, hogy az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben és a bűnüldözésben résztvevők közötti célirányos párbeszédet elősegítse, és megfelelő keretet biztosítson a közös feladatok eredményes ellátására.

A bűnmegelőzés érdekében Komló Város Rendőrkapitánysága együttműködik különböző szervezetekkel –elsősorban a Komlói Polgárőr Egyesülettel és az iskolákkal.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a drogfogyasztás megelőzése és a kábítószer-bűnözés ellen tesz jelentős erőfeszítéseket. (Kábítószer-ellenes Egyeztető Fórum, Közösségfejlesztő drog-prevenció).

Évente megrendezésre kerül: DADA-program, Iskola Rendőre, Tesco-Police-Road Show, a Focival a drog ellen, „Sétáló ki mit tud”.

A komlói bűncselekményt elkövető és próbára bocsátott kiskorúakkal Hideg Zoltán hivatásos pártfogó foglalkozik.

A bűnmegelőzés ellen ható tényezők:

- Általában a családok anyagi helyzetének romlása.
 - A kisebb súlyú cselekmények –szabálysértési értékhatárt meg nem haladó esetek, alkalmi lopások- családon belül elítélésének elmaradása.
 - A szabadidő kulturált eltöltéséhez szükséges programok és intézmények hiánya.
- Kevés eszköz áll a gyámhivatal rendelkezésére (figyelmeztetés, védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés) és a rendelkezésre álló eszközöknek nincs kellő visszatartó ereje.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés:

Az önkormányzat a következő civil szervezetekkel működik együtt:

- Kábítószer Egyeztető Fórum (bűnmegelőzés és szenvedélybetegség tárgyában)
- Polgárórság
- Szent Kinga Caritas Alapítvány
- Magyar Élelmiszerbank Egyesület
- Belső Tűz Egyesület.

Komló, 2014. április 16.

dr. Lissan Krisztina
szociális irodavezető